

BOTOS ZOLTÁN

Felesleges szavak Kakas Olívia képeihez

Balassagyarmaton, az Artéria galériában 2020 nyarán Kakas Olívia egyéni tárlatát láthatták az érdeklődők. A tárlatbemutató írás ehhez a kiállításhoz és a festőművésznek a lapszámunkban bemutatott alkotásaihoz kapcsolódik.

Először is a képek nagy mérete lepi meg a látogatót. A 150 x 120 cm-es alkotások uralják és éles kontrasztot képeznek a terem kicsiségével. A néző olyan közel kerül a képekhez, hogy szinte belelép azokba. A hatás óriási! Mégsem érezzük magunkat kellemetlenül, mert ezek a képek semmiféle agressziót, durvaságot nem sugároznak. Az egyén elmagányosodásáról, a lélek tehetetlen sodródásáról, az ember és a természet elszakadásáról szólnak.

Nézzük sorra a képeket! A *Cölöp* című vásznon az látszik, hogy alulról a kép felső harmadáig cölöpök párosan sorakoznak, és a végtelenbe tartanak (a *végtelenbe* helyett a *semmibe* szót is használhatnánk).¹ Kihalt a táj, a cölöpök hajdani funkciója megszűnt, nincs, aki lépdeljen rajta. Az ember már nem létezik, hiszen kizsákmányolt mindent, így önmagát is, saját halálát okozva ezzel. A kép megkomponálása tudatos, hiszen a cölöpök középre helyezésével megszegte azt a szabályt, hogy a képet alkotó lényeges tárgyat, tárgyakat sohasem helyezzük középre, mert ettől a látvány unalmas lesz. Kakas Olívia azonban tudatosan választotta ezt a szerkesztési módot, mert fontosabbnak tartotta a kép sugallta üzenetet. Az érdekes mégis az, hogy a kép kép maradt így is. Azért is mondom ezt, mert a cölöpök mesterien vannak megrajzolva, a bal oldalról jövő fény szépen hozza ki a jobb oldalról sötétebb foltokat, így létrejön a körforma. Nem használ tiszta színeket, inkább a kevert színek dominálnak. Ebben is igaz van, mert a tiszta színek életet vinnének a sivár tájba, ami ellentmondana a kép gondolatiságának.

A *Csend I.* című alkotásnak a kompozíciós tere ugyanaz. Kétharmad és egyharmad. A fölül lévő egyharmad a szürkés-kék ég tere, az alatta lévő kétharmad rész a tenger, amely csodálatos türkizzöld, és meghatározha-

¹ A kép a lapszám hátsó borítóján látható.

tatlan kék színt terít elénk egészen a kép aljáig. A türkizzöldbe itt-ott belecsillan a fehér és a vörös. A tenger a vörös színt a csónaktól kapja, amely a vízfelület bal felső sarkában lebeg. A katamaránszerű csónak egymagában a nyugodt víztükroön. Két evezőt látunk rajta, meg egy mentőövet. Ember nincs a csónakon. Nem evez senki, a mentőövet sem dobja a vízbe senki. Ugyanaz a jelképes üzenet, mint az első képnél. A kevert színek itt is dominálnak, a kép hangulata azonban melegebb, barátságosabb, és ezt a magányos csónak vörös színe okozza.

Meg kell említenem még a művész *Rejtőzködő* című vásznát. Ez a kép zseniális, magával ragadó, mozdulatlaná teszi a nézőt, marasztalásra készíti. A képen egy rejtőzködő férfiaktot látunk. Az arc tisztán látszik, valamint a kézfeje, amivel próbálja eltakarni meztelen testét. Valószínű, hogy ez a kép egy igazi férfiakt volt. A művész most úgy gondolta, hogy betakarja őt egy szép világos sárgászöld színnel. Létrehozott egy új képet, és így még izgalmasabbá, vonzóbbá tette. Engem a betakarást végző széles ecset vagy szivacs henger lepett meg, amit csak csodálni és irigyelni tudok a művésztől. Egy 8–10 cm-es szivacs hengert használt, amit belemártott a festékesedénybe, majd nagy lendülettel és egy ritmusban folyamatosan betakarta vele az aktot. Ezt a zseniálisan létrehozott vékony és sejtető festékréteget szinte egyvégtében hozta létre. Szerettem volna jelen lenni ezekben a pillanatokban. Ezt a képet bámulva eszembe jutottak Michelangelo Firenzében látott rabszolgaszobrai. Valamiféle párhuzamot látok a reneszánsz mester rabszolgaszobrai és Kakas Olívia betakart aktja között. Noha a szándék ellentétes a két alkotó között, mégis lehet találni közös alkotói gondolatot. Michelangelo próbálta kibontani a kő fogságából a rabszolgáit, de mielőtt szabadulhattak volna a kemény anyag szorításából, a művész nem engedte a teljes szabadulást, és letette vésőjét. Miért hagyta abba? Az a gondolata támadhatott, hogy ha kibontja őket, akkor is csak rabszolgák maradnak. Michelangelót jobban érdekelte a mozdulat, a szabad életért való küzdés, az erőfeszítés. Ezért is dagadnak az izmok. Zseniális gondolat! Kakas Olíviánál a gondolat az lehetett, hogy alakja már nem olyan szép és fiatal, így hát elrejtí. Beburkolja őt, megőrizheti férfibüszkeségét, egyúttal sejteti egykori daliás alakját is. A nézőre van bízva, hogy helyesen cselekedett vagy sem.

Nem szabad említetlenül hagynom a legegyszerűbben megfogalmazott, ugyanakkor a legtöbbet mondó képet. A kép címe helyett csak egy ? van.² A vászon felső részében egy sötét felhő, gomolygás látható. Ebből a go-

² A lapszám borítóoldalán látható a festmény.

molygásból egy jól megrajzolt kötél függ lefelé a kép alsó harmadáig. A kötél elszakadt. Több mindent gondolhatunk bele. Egy végeszakadt élet? Egy megszakadt folyamat? Egy jónak indult kapcsolat megszakadása? Az örökkévalóság időharangja zuhant a semmibe? A kép tragikus! A nézőre van bízva, mit gondol róla?

Aztán itt van még a *Sodrás* című alkotás, amely a tárlat mottójául is szolgálhatna.³

Ez a kiállítás számomra azt bizonyítja, hogy Kakas Olívia alapvetően realista festő, azonban nem olyan, mint a klasszikus realizmus. Ott a képen minden elénk van tárva, legfeljebb a mesterek szakmai zsenialitását csodálhatjuk. Itt viszont a látványon túl gondolkodásra készíti a nézőt. Kakas Olívia nem rejtőzködő, hanem bátran elénk tárja gondolatait, érzéseit, a világról és önmagáról kialakított véleményét. Ebben a festészetben a művész érzéseinek kétségbeesett tomboló erejével fejezi ki magát, és költészetté emelkedik. Ez a kiállítás gondolatokban gazdag, festőileg professzionálisan megfogalmazott képek gazdagsága. Nem mehetünk el úgy, hogy a rendezést ne dicsérhetnénk. Fricska Éva érzékenysége, a művészet szeretete, tisztelete és hozzáértése fokozza ezt az élményt.

Végezetül egy Shakespeare-mű címe jut eszembe: *Abogy tetszik*. Kinek így, kinek úgy. Nekem nagyon. Gratulálok Kakas Olíviának.

Kakas Olívia: Női portré

³ A festmény a lapszám hátsó belső borítóoldalán látható.